

„Česká vláda vytváří problémy všude“. Oskar Krejčí promlouvá také o americkém zbrojení

- editor007 | 16. března 2024

ČESKO: „Současná česká vláda vytváří problémy české zemi i sobě snad ve všech možných úrovních, od zahraniční politiky přes zemědělství až po důchody. To naznačuje, že i ukončení schůzek české a slovenské vlády je jen přechodná choroba, kterou volby vyléčí,“ sdělil ParlamentnímListům.cz politolog Oskar Krejčí. Také jsme hovořili o americkém zbrojení, zániku Západu a budoucích válkách.

Vláda zrušila společná jednání se slovenským kabinetem Roberta Fica. To už jsme tu dlouho neměli. Jak velký to zanechá stín na přátelství obou zemí?

Netřeba z rozhodnutí české vlády dělat drama: to by rozbíječům vztahů se Slovenskem jen vyhovovalo. Současná česká vláda vytváří problémy české zemi i sobě snad ve všech možných úrovních, od zahraniční politiky přes zemědělství až po důchody. To naznačuje, že i ukončení schůzek české a slovenské vlády je jen přechodná choroba, kterou volby vyléčí. Tohle je chyba, kterou bude možné snadno napravit.

Pro politologa je současná česká vláda potvrzením faktu, že nejnebezpečnější na liberální demokracii je skutečnost, že půjčuje ministerská křesla lidem nepřipraveným. Lidem, kteří zkušenost a vzdělání nahrazují ambicemi a zaslepeným ideologizováním. Inu, jak praví Shakespeareův Richard III.: „Kde nejsou orli, z vrabců jsou hned dravci.“

Nejsou naopak jednání s lidmi s rozdílnými názory vždy ta nejpřínosnější?

Nemusejí být. Mnoho lidí se v diskusi utvrzuje ve svých omylech. Málokdo umí poslouchat. Podívejte se do našeho Parlamentu: tam „diskutují“ lidé zpravidla jen proto, aby představili své stanovisko nebo zdržovali. Když americký psycholog Kenneth West popisoval chování čtyřletých dětí, upozornil, že ty si nehrají spolu, ale vedle sebe, že mluví zároveň a neobtěžují se nasloucháním druhým. Těm, kdo věří, že sebestřednost končí v dětství, West doporučil, aby si poslechli záznam z politické schůze. Třeba u nás z Parlamentu. Kde je politika služkou kariéry, a ne službou zemi, kde chybí dobrá vůle a

intelligence, tam žádná diskuse nepomůže.

Ostatně Slováci už jsou dost naštvaní, jak jim naše vládnoucí politická garnitura radí, koho mají volit. Proč mají lidé kolem profesora Fialy tyto kantorské poučovací manýry?

Tak, teď jsme se dostali na tenký led – já se také občas pletl do slovenských voleb...

Problém je trochu jinde. Ve vyváženosti, v politické a novinářské mravnosti. Když slovenská vláda navrhne zákonné změny ve veřejnoprávních sdělovacích prostředcích, je oheň na střeše. Když vláda v Polsku provede v těchto médiích převrat, nic se neděje. Předstíraná starost o demokracii na Slovensku má obdobné pozadí jako většina barevných revolucí. Ty tvoří snaha kontrolovat majetek či alespoň zisky a zahraniční politika. A když mluvím o zahraniční politice, nemám na mysli hned nevhodnou orientaci. Ono někdy stačí, když se vysloví jiný názor. To pak ve „svobodných médiích“ vypukne bouře a spousta chviliek vyrazí do ulic. Dnešní úkol je jasný. Zabránit tomu, aby se lidé v Česku ve stále větším množství neshromažďovali pod transparentem s nápisem „Raději Fica než Fialu!“.

„Skutečnou pravdu má papež František: je čas začít myslet na lidi, přiznat si skutečný stav a nalézt odvahu k jednání,“ napsal jste na web !Argument. Je ten vzkaz schopný něco změnit?

Měl by, když se lidé jako současný americký prezident či současný polský premiér hlásí ke katolictví. Jenže politici si povětšinou z konfesí vybírají jen to, co se jim hodí. Papežova slova by ale mohla přivést k zamyšlení alespoň duchovenstvo a tu část veřejnosti, která si papeže váží za jeho dosavadní práci. Bez ohledu na vyznání.

Proč jsou vojenské výdaje USA téměř 2,8krát vyšší než vojenské výdaje Ruska a Číny sečtené dohromady? Čeho se Američané obávají?

Obávají se ztráty privilegovaného postavení. Ekonomický růst Číny, ale i Indie a dalších zemí zásadním způsobem mění povahu globalizace, a tím i světový politický systém. Izrael a Palestina přestávají být částí Blízkého východu, protože to je koloniální pohled z Londýna, a stávají se součástí svébytné západní Asie. Jenže Západ na ztrátu ekonomické výlučnosti reaguje tím nejhorším možným způsobem: sankcemi a sázkou na vojenskou sílu. Přitom dohody jsou možné. Nemluvě o tom, že případné vítězství Ruska na Ukrajině ukáže na úpadek role vojenské síly Západu ve světové politice.

Napsal jste, že úroveň západních elit upadá. Že by Spenglerův Zánik Západu? Můžete to zdůvodnit, protože důkazní břemeno je na vás...

Není důvod propadat panice, zánik se nemusí konat – jde o to, zda transformace globálního uspořádání bude mít řízenou podobu, nebo přeroste v katastrofu. Změna přístupu Západu k probíhající proměně nemusí znamenat, že Čína nahradí USA v pozici hegemonu. Jde o to, zavčas nasměrovat západní diplomacii k multilaterálnímu uspořádání. K nevyhnutelným transformacím je třeba se připojit, dávat jim vlastní podobu. Nestrkat hlavu do písku, či dokonce válčit.

V knize *Válka* uvažujete o možných budoucích válkách. Jak moc se od roku 2010, kdy vyšla, vaše úvahy posunuly?

Asi nejvíce se posunuly ve dvou oblastech. Především je tu nástup umělé inteligence na bojiště, jak to vidíme od útoku USA na Irák a dnes na Ukrajině. Mění se nejen charakter zbraní, ale i povaha válčení. Za druhé, asi bych dnes víc pozornosti věnoval teorii produktivní války – představě o tom, že války vytvářející větší státy či impéria omezují násilí, protože větší území uvedou pod kontrolu jednoho vladaře. Kus pravdy na tom je: vytvoření makedonské říše omezilo konflikty mezi řeckými městskými státy, právě tak jako vytvoření jednotné čínské říše ukončilo staletí válek tamních malých států. Jenže válčí se dál, byť na jiné úrovni, ve jménu jiných cílů...

Pořád tu zůstává základní problém: válka byla a je selháním lidského rozumu. Důkaz toho, že lidé nedokážou svůj osud řídit tak, aby se při tom nezabíjeli. Dnes je to především neschopnost západních elit rozumně reagovat na změny globálního uspořádání, která ohrožuje mír. Abych to řekl dostatečně sebestředně: nás, lidi Západu, ohrožuje především úpadek úrovně západních politických elit.

[ZDROJ](#)